

Bernard Szczech

**KOŚCIÓŁ ŚW. JAKUBA STARSZEGO
W LUBSZY**

**w inwentarskim opisie ks. Antoniego Kłoska
z 1803 roku**

**Katowice
2000**

Bernard Szczech

**KOŚCIÓŁ ŚW. JAKUBA STARSZEGO
W LUBSZY**

**w inwentarskim opisie ks. Antoniego Kłoska
z 1803 roku**

**Katowice
2 0 0 0**

Wydawca: Biblioteka Śląska w Katowicach

Komitet Wydawniczy:

prof. dr hab. Jan Malicki – przewodniczący
mgr Magdalena Skóra – zastępca przewodniczącego
mgr Zbigniew P. Szandar – sekretarz

Druk:

Dział Poligraficzny Biblioteki Śląskiej w Katowicach

Nakład: 150 egz.

Wydanie: I

ISBN 83-87849-51-0

Wśród dokumentów, które jeszcze niedawno przechowywane były w archiwum parafialnym kościoła św. Jakuba Starszego w Lubszy, znajdował się manuskrypt inwentarza, spisany w początku dziewiętnastego stulecia, przez księdza Antoniego Kłoska, proboszcza miejscowego kościoła. Sporządzony został przed laty na okoliczność objęcia przez Kłoska lubszeckiej fary, po śmierci swojego poprzednika, księdza Jana Kellera.

Przed trzydziestu laty, w trakcie przenoszenia archiwum parafialnego, spowodowanego remontem zabytkowej plebani, wszelkie akta, z wyjątkiem metrykalnych, przeznaczono do zniszczenia, co też ze szkodą dla poznania bogatej historii miejscowości jak i parafii kościoła św. Jakuba Starszego w Lubszy uczyniono. Część jednak dokumentów przypadkowo ocalała, w tym interesujący nas inwentarz.

W połowie lat siedemdziesiątych, oryginał dokumentu, znajdujący się obecnie w prywatnej kolekcji, został zmicrofilmowany w Pracowni Mikrofilmowej Biblioteki Śląskiej w Katowicach, zaś teraz posłużył do wydania niniejszej publikacji.

Wśród pamiątek, które pozostały w Lubszy po księdzu Antonim Kłosku, jest pieczołowicie przechowywany portret proboszcza, który łaskawie udostępniony został do reprodukcji, przez obecnego wódcę parafii księdza proboszcza Lucjana Kolorza. Jemu to też, z okazji obchodzonego jubileuszu jego „Abrahama” oraz 25-lecia kapłaństwa dedykuję tę publikację.

Podziękowania składam także Panu prof. dr. hab. Janowi Malickiemu, dyrektorowi Biblioteki Śląskiej w Katowicach, dzięki któremu dokument ten mógł ujrzeć światło dzienne.

Katowice, 24 wrzesień 2000 roku

Bernard Szczech

Kościół św. Jakuba Starszego w Lubszy

Lubsza, niewielka miejscowość o niezwykle bogatej przeszłości, wieś położona przy szlaku prowadzącym z Bytomia i Gliwic w kierunku Częstochowy i dalej w stronę Warszawy. Tuż przy głównej trasie stoi stary, murowany, gotycki kościółek pod wezwaniem św. Jakuba Starszego, pobudowany w miejscu starszego, drewnianego. Murowaną świątynię wzniesiono w drugiej połowie XIV lub najpóźniej w pierwszych latach XV wieku.¹ Kościół orientowany, od zachodu posiada kwadratową wieżę, murowaną z kamienia narzutowego, prawdopodobnie w XV wieku.

Kościół przejściowo, w drugiej połowie XVI i pierwszej kwadrze wieku XVII znajdował się w rękach miejscowych kalwinów. Lata reformacji, jak wspomina wizytacja biskupia z 1665 roku, przetrwał w niezbyt dobrej kondycji. W wieku osiemnastym, odbudowano zrujnowaną „antyczną” wieżę. W tym czasie jako dzwonnica służyła stojąca obok kościoła drewniana campanilla, rozebrana po 1770 roku.

W pierwszej połowie XIX w. od północnej strony dobudowano kaplicę pod wezwaniem św. Antoniego, którą rozebrano w trakcie rozbudowy kościoła w 1930 roku. Ówczesna rozbudowa uczyniła ze starego kościółka południową kaplicę nowego założenia. Wtedy to też zmieniono więźby dachu jak i gontowe ich pokrycie na dachówkę.

Z gotyckich remanentów w kościele zachował się w dobrym stanie zespół trzech kamiennych portali, prowadzących z prezbiterium do zakrystii, z nawy do wieży oraz z nawy do południowej kruchty - babięcia.

Z innych zabytków należy wspomnieć o dzwonie odlanym w pierwszej połowie wieku XVI. W otoczeniu kościoła znajduje się także kompleks innych zabytkowych obiektów. Są to murowane, zachowane do dzisiaj fragmenty muru wzniesionego wokół kościoła, w najstarszych partiach pochodzącego z końca XVII wieku. W mur okalający kościół, od wschodu znajduje się wbudowany budynek bramny z 1702 roku. Na południe od kościoła znajduje się stara, wielokrotnie przekształcana plebania z 1709 roku (obecnie „Klub u Świętego Jakuba”) oraz nowsza, klasycystyczna plebania zbudowana w roku 1803.

Wspomnieć należy także o starej katolickiej szkole ludowej. Ten pochodzący z 1707 budynek szkolny, zwany także organistówką, wielokrotnie przebudowywany i rozbudowywany, w którym większość swego twórczego życia spędził Józef Lompa, obecnie służący do przechowywania kapusty, dogorywa.

¹ Szczech B.: Lubsza. Szkice z dziejów gminy i parafii. Lubsza 1998 s.11 i następne.

Autor inwentarza

Antoni Anastazy Kłosek urodził się w 1761 roku. Pochodził z Miłowic, miejscowości przynależnej parafii Polska Cerekiew², położonej w dawnym powiecie kozielskim. W latach 1774 - 1779 uczęszczał do gimnazjum cysterskiego w Rudach koło Raciborza.³ Tonsurę oraz niższe święcenia przyjął 6.03.1784 r we Wrocławiu. Już 5 czerwca tegoż roku, na tytuł barona de Sass Super Stubendorff⁴ et Tschammer, jako alumn commensualista przyjął subdiakoniat w dniu 18.09.1784 roku diakonat, a za dyspensą 5 miesięcy i 13 dni otrzymał święcenia kapłańskie.⁵

Przez okres 5 lat i 5 miesięcy był kuratusem w Byczynie⁶ a następnie w roku 1793 został proboszczem w Pawonkowie⁷, skąd po 8 latach i 1 miesiącu, po śmierci ks. Jana Kellera⁸ w 1801 roku, uzyskał prezentę Jana Sebastiana Rudolfa von Jonsthor und Koegebohm, królewsko pruskiego szambelana, dziedzica Lubszy i Budziszowic⁹, patrona lubszeckiego kościoła. Posadę proboszcza w Lubszy objął 2 czerwca 1801 roku.

Po przybyciu do parafii lubszeckiej, w krótkim czasie uporządkował zaniedbane gospodarcze sprawy. Staraniem księdza, w zachodniej części

² Polska Cerekiew, wieś w dawnym powiecie kozielskim, niegdyś własność hrabiów Gaszynów.

³ Nietzsche B.: *Die lateinische Schule des Cistercienseler Klosters Rauden 1744 – 1816, eine Vorläuferin des Katholischen Gymnasiums zu Gleiwitz*. w: *Jahrbericht des Katholischen Gymnasiums zu Gleiwitz*. 1891 s. 3 – 74; 1892 s. 3 – 26, nr 562.

⁴ Stubendorf – Izbicko, miejscowość w dawnym powiecie wielkostrzeleckim (Strzelce Opolskie).

⁵ Gerlic H.: *Bernarda Szczecha Szkice i Legendy o Lubszy i okolicy*. w: *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. XIV s. 353 – 354.

⁶ Byczyna, miasto w północnej części Górnego Śląska.

⁷ Pawonków, miejscowość w pobliżu Lublińca na Górnym Śląsku.

⁸ Jan Nepomucen Stanisław Keller, urodził się w Strzebochach w pobliżu Prudnika w 1738 roku. Święcenia kapłańskie otrzymał w 1761 roku we Wrocławiu. W pierwszych dniach czerwca 1764 roku został wprowadzony na urząd proboszcza w Lubszy. Zmarł 2.02.1801 roku. Pochowany został w Lubszy 5 lutego 1801 roku. Do czasu przybycia ks. Kłoska na urząd proboszcza w Lubszy, czyli w okresie pomiędzy 7.02. a 1.06.1801 roku, parafię lubszecką administrował O. Aleksander z zakonu OO. Franciszkanów w Bytomiu.

⁹ Bauschwitz (Bauschdorf) – Budziszowice, miejscowość w dawnym powiecie niemodlińskim.

podwórza farskiego, wzniesiono kompleks dwóch murowano - drewnianych, krytych gontem stodół.¹⁰ Następną jego inwestycją powstała na terenie swojej parafii była wzniesiona w 1803 roku, w północnej części plebańskiego ogrodu, zbudowana nowa, klasycystyczna plebania.¹¹ Niedługo później, w 1806 roku niepotrzebną już na cele mieszkalne starą, murowaną plebanię przebudowano.¹² W roku 1809 sumptem księdza Kłoska wybito na placu farskim studnię, czynną po dzień dzisiejszy.

W 1815 roku, staraniem proboszcza lubszeckiego kościołowi ufundowana została nowa monstrancja. Wykonana została przez Józefa Schwartza, znanego raciborskiego złotnika o czym informuje umieszczony na górnej krawędzi stopy monstrancji wykonany kapitałą humanistyczną napis:

**„ANTONIUS KLOSSEK PAROCHUS¹³ LUBSCHENSIS
FIERI CURAVIT JOSEPHUS SCHWARTZ FILIUS EX
SORORE PATRIS PAROCHI HUIUS FECIT
RATTIBORIAE 1815.“**

W początku 1818 roku ksiądz Kłosek doceniony został nie tylko za swoje zdolności gospodarcze. W dniu 19 lutego tego roku, ustanowiony został dziekanem nowo utworzonego archiprezbiteratu lublinieckiego, pomimo iż Lubsza prawnie należała jeszcze do dekanatu bytomskiego.

Niespełna miesiąc później, 9 marca 1818 roku, z racji piastowanego urzędu w strukturze Kościoła, został mianowany inspektorem szkolnym na powiat lubliniecki.

¹⁰ Spalone zostały w wyniku ostrzelania przez artylerię Krakowskiej Brygady Kawalerii, późnym popołudniem 1 września 1939 roku, w trakcie bitwy, która się rozegrała pomiędzy Lubszą a Woźnikami i Ligotą, między polską kawalerią a niemieckimi oddziałami lekkich dywizji pancernych.

¹¹ Podczas remontu prowadzonego w drugiej połowie lat sześćdziesiątych, w trakcie wykonywania wykopu pod zbiornik na węgiel i koks natknięto się na zasypany kamieniem, uławkami cegieł i skorup glinianych dół, ponad półtora metrowej głębokości, pochodzący jeszcze sprzed 1803 roku.

¹² Stara murowana plebania, z fundacji Augusta Sylwio Pücklera, wzniesiona w 1709 roku, na miejscu poprzedniej także murowanej, pochodzącej prawdopodobnie jeszcze z XV/XVI wieku, częściowo spalonej w wieku XVII. Po wybudowaniu nowej, w 1806 roku przeznaczona została na budynek gospodarczy (obora). Wielokrotnie przebudowana, przetrwała do dzisiaj. Obecnie staraniem ks. Lucjana Kolorza, po niezbędnym remoncie i adaptacji wewnątrz, w budynku znajduje się między innymi klub „U Świętego Jakuba”.

¹³ W oryginale : „PARECHUS”.

W tym to czasie, staraniem lubszeckiego proboszcza, poczyniono wiele nowych inwestycji. Między innymi w 1821 roku wzniesiono murowaną szkołę w Kamienicy Śląskiej¹⁴ a w 1823 roku przebudowano i rozszerzono starą, wzniesioną jeszcze w 1707 roku, pierwszą nie tylko w lublinieckim powiecie, murowaną szkołę w Lubszy.¹⁵

Ksiądz Kłosek zmarł 30 listopada 1824 roku, w wieku 63 lat i czterech miesięcy. Jeszcze przed swoją śmiercią, ksiądz Kłosek zamówił dla kościoła w Lubszy niezachowany do dzisiaj obraz św. Antoniego, swojego patrona, z przeznaczeniem do ołtarza bocznego, poświęconego temu świętemu.¹⁶

Wielu niesłusznie przypisuje ks. Antoniemu Kłoskowi dobudowę do kościoła kaplicy św. Antoniego. Budowlę tę wzniesiono dopiero w 1829 roku¹⁷ a inicjatorem jej budowy był ks. Bartłomiej Szyja.¹⁸

Na plebanii kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Jakuba Starszego w Lubszy zachował się olejny, malowany na płótnie portret księdza Antoniego Kłoska wykonany przez nieznanego malarza.¹⁹ Z inskrypcji umieszczonej na odwrocie sądzić możemy, że jest to obraz pośmiertny lubszeckiego farorza. Na płótnie w kształcie prostokąta o wymiarach: 47 x 36,5 cm, naniesiony owal medalionu z wkomponowanym popiersiem księdza Kłoska. Jest to jedyny zachowany ikonograficzny przekaz, z którego bliżej dowiedzieć możemy się o wyglądzie zewnętrznym. Jeżeli

¹⁴ Kamienica Śląska, wieś oddalona 2 km na północ od Lubszy.

¹⁵ „*Inwentarium Suppellectilis sacra ac profana Ecclesia Parochialis Lubsensis (...) Anno Domini 1707mo*”. Zobacz.: Szczech B.: *Lubsza. Szkice z dziejów gminy i parafii*. Lubsza – Zabrze 1998 Ilustracja nr 2.

¹⁶ W rękopiśmiennej „*Kronice Szkoły Podstawowej w Lubszy*” odnotowano, że w 1884 roku odnowiono ołtarz boczny św. Antoniego, w którym umieszczono nowy obraz patrona, namalowany przez artystę malarza Smytzka z Głogówka na Górnym Śląsku. Należność za wykonanie obrazu w wysokości 60 marek, zapłacił Seweryn Goroll z Kamieńskich Młynów.

¹⁷ Budowa kaplicy p.w. św. Antoniego. W: Szczech B.: *Lubsza. Szkice z dziejów gminy i parafii*. Lubsza – Zabrze 1998 s.55 – 58.

¹⁸ Ks. Bartłomiej Szyja, urodził się w 24.08.1786 roku w Łagiewnikach Małych koło Lublińca. Święcenia kapłańskie otrzymał 29.09.1811 roku. Na urząd proboszcza w Lubszy wprowadzony 25.07.1826 roku. Zmarł 21.04.1857 roku.

¹⁹ Autorem portretu był najprawdopodobniej Maniack, artysta malarz z Prudnika, któremu ks. Kłosek często zlecał wykonanie prac malarskich. Obraz wykonany techniką olejną na płótnie. W 1925 roku przeprowadzono jego renowację. Wtedy to też dokonano wymiany blejtramu. Na górnej desce blejtramu chemicznym ołówkiem naniesiono wtedy napis: „*restauriert / von R. Schreiber Rehdiger Str(asse) 20 / Breslau, August 1925.*”.

artysta sporządził wierny przekaz, to teraz możemy powiedzieć, że ksiądz Kłosek posiadał niebieskiej barwy oczy z niewielkim zezem oraz blond koloru włosy.

Na odwrotnej stronie płótna naniesiona została minuskułnym pismem inskrypcja dotycząca księdza Kłoska:

**„Antonius Anastasius Klosek
Polono Neokirchensis in Circulo Coslensi
Curatus Bicinensis, Parochus Pawonkowiensis
et Lubshensis, Archipresbiter Decanus, et
Scholarum Circuli Lublinicensis Inspectore
Aetatis 63 Annorum 4 Mensem
1824.”**

Dodatkową informacją jest sporządzony poniżej inskrypcji, a wykonany innym charakterem pisma tekst:

**“Hic Parochus Residentiam Parochialem Lubshensem,
duplex Horreum [...] stabula de novo firmo propriis Sumptibus
uenit, aliqua in suum Ordinim [redigit], reparavit [...] Ecclesiam
novo Monstratorio, novo Organo, nova Effigi S(ancti) Antonii in
A[l]tari
duabus sinestris versus Scholam noviter excursis nova Campana
[aedificati]
et exaltata Turri, omnique possibili Expurgatum [interis] ordinis
adornavit Hortum Pomarium intendit. Inventarium Parochiale
ipse conscripsit, suisque ad di[ta]mentis [proprienata] successoribus
locuplatavit.”**

U dołu płótna dopisano tym samym charakterem pisma poniższą inskrypcję:

**“Ut cum Sanctis requiescat
Orate q[uaesol] Fratres.”**

Następcą na plebańskim urzędzie w Lubszy, po śmierci księdza Antoniego Kłoska został kapelan zamkowy z Koszęcina, ks. Urban Kos,

który pełnił swój urząd przez bardzo krótki okres czasu (1824 – 1825).²⁰ Niedługo później do Lubszy przybył ks. Bartłomiej Szyja pochodzący z Łagiewnik Małych, kolejny proboszcz lubszecki (zmarł w 1857 roku).

Opis zabytku

„Inwentarz kościoła parafialnego w Lubszy” sporządzony został w kilku egzemplarzach. Do dzisiaj zachowały się dwa kompletne oraz fragmenty dwóch innych egzemplarzy. Spisane zostały na dobrej klasy czerpanym papierze z charakterystycznymi na nim znakami wodnymi. Na arkuszach o wymiarach: 35,2 x 45,7 cm, złożonych w połowie, na których po lewej stronie widnieje wodny znak przedstawiający ukoronowaną postać orla pruskiego z atrybutami władzy w łapach (królewskie berło, jabłko), natomiast po prawej stronie (połowie arkusza) umieszczony został majuskułny napis: „TOST”²¹.

Dokument spisany został charakterystycznym, drobnutkim pismem księdza Kłoska. Jego styl pisma jest znany także z innych zachowanych dokumentów, w tym z „*Liber Currendarum incipiens ab A(nno) 1785 bis mit in d(er) J(ahre) 1828*”, księgi prowadzonej przez kolejnych lubszeckich księży i nauczycieli, w tym i przez Józefa Lompę.

Dokumenty powstały w tym samym czasie oraz w tym samym czasie nanoszono na nich uzupełnienia nieznacznie różniące się formą zapisu. W licznych partiach pismo jest mało czytelne, dlatego w ich odczytaniu łączono fragmenty zapisów poszczególnych egzemplarzy. Miejsca nie odczytane oznaczono kwadratowymi nawiasami. Okrągłymi nawiasami oznaczono rozwiązane abrewiacje zastosowane przez księdza Kłoska w tekście inwentarza jak i w jego uzupełnieniach.

Egzemplarze „Inwentarza” nie dochowały się w pierwotnej swojej postaci, pomimo iż ich treść, jak wspomniano wyżej, jest kompletna. W drugiej połowie wieku XIX, wolne, nie zapisane karty wycięto lub zapełniono zapisami fundacji mszalnych. Powodowane to było oszczędnością papieru. Tym natomiast, który to czynił, był Gottlieb Mazander, nauczyciel a zarazem kierownik lubszeckiej szkoły (1852-1881), a działo się to za czasów urzędowania księdza Edwarda Brolla (1858-1901), lubszeckiego farorza.

²⁰ Ks. Urban Kos, kapelan zamkowy w Koszęcinie, administrował parafię lubszecką w latach 1824 – 1825. Był w konflikcie z Józefem Lompą, spowodowanym ingerencją księdza w sprawy szkolne. Odszedł do Gorzowa Śląskiego.

²¹ Toszek, miasto na Górnym Śląsku w pobliżu Gliwic.

Gegenwärtiges Berechnungs= Buch: ist das Erste bey der Lubschauer Pfarr= Kirche, welches nach dem Tode [Weyl] das letzten Pfarrer Johann Keller geburtig aus Klein Strelitz, der den 2-ten Februar 1801 gestorben, von dem Nachfolgenden Pfarrer Anton Klosek geburtig aus Pohnisch Neukirch Cosler Creises, gewessenen Curatus zu Pitschen durch 5 Jahre 5 Mohnath und gewesenen Pfarrers zu Pawonkau durch 8 Jahre 1 Mohnath unter dem Herrn Patrono Königliche Preußische Cam(m)erherrn Herrn Hans Rudolf Sebastian von Jonsthon et Koegebohrn Hochwohlgebohren Herrn der Herrschaft Lubschau, und Bauschwitz im Neissichen eingeschaft worde. Anno 1801. Nach Allerhöchsten Königlichen Befehl dedit Guntersblum, den 14-ten July 1793.²²

In Nahmen der Allerheiligsten Dreyfaltigkeit.

Ungeachtet den ganzen Inventarische Zustand der Catholischen Kirche und Pfarrnthey zu Lubschau in einem Separaten Inventarien Buch hinlänglich beschrieben worden; so ist es jedenn noch billig: das derselbe vor der Berechnung des Kirchen Vermögens, theils wegen der Ordnung, theil aber auch wegen einer unverhalten feuersbrunst hirmit aufgeführt worde.

Zustand der Kirche zu Lubschau

1. Die Pfarr Kirche in Lubschau ist Ganz gemauert, samt die Glocken Thurme. Ihr Presbyterium ist gewölbt, die Kirchdecke hingegen, so wir der Fußboden blos mit Brettern ausgeschlagen. Die Kirche bedarf einer Ausweißung, einiger Reparatur des Fusbodens, und neuer Fenstern; so aben auswandig bedarf dieselbe eines neuen Mauergutzes, wie nicht wieder einiger Mauer Ausbesserungen. Das dachvon neuen Schindeln hat solche

²² Napis na stronie tytułowej, stanowiącej jednocześnie okładkę dokumentu.

erst anno 1800. erhalten. Ihr Angemauerten Glocken Thurm ist so wie das Signal Glockeln Thurm mit Schindeln gedeckt, beyde bedurften einiger Reparaturen. In dem Kirchturmen besieden sich zwey Metalene Glocken, eine ganz Große, und eine kleinere Glocke [*neu ungosen 1809. Die Mittel Glocke, die seine Sprung hatte ist 1809 in Rosenberg²³ übergossen. Die wag. 1 cent. 50 pfund, ist 2 cent 108 pfund. Ist in Himmelwitz²⁴ benedicirt cum Parocho – Parochiani haben alles bezahlt 333 rth. Die große Glocke hat anno 1810 einen neuen (Kopf) erhalten²⁵*]²⁶; im Signal Thurm aber ein ganz kleines Signal Glockel. Diese Pfarr Kirche hat keine Filial Kirche, noch eine angebaute Capelle.²⁷ Ist sonst Cracauer Dioecese Beuthener Decanats.

Der Kirchhof um die Kirche ist ganz mit Mauer umzogen, auf mit neuen Schindeln a(nno) 1800 gedeckt.²⁸ Die Mauer das Kirchhofes bedarf ebenfalls einigen Ausbesserungen, [etwas] ist auch schon reparirt im Jahre 1802. Der Eingang auf diesen Kirchhof besteth so wir in die Kirche in zwey thüren, eine von dem Dorfe Lubschau,²⁹ die andere gegen Babienitz, Camienitz, Psaar.³⁰ Die Eingepfarten müssen seit langen Obserwanz bey Begrabnissen groß und klein, der Kirche Zwey silber groschen bezahlen.

²³ Olesno, miasto w północnej części Górnego Śląska.

²⁴ Jemielnica, miejscowość w pobliżu Strzelc Opolskich.

²⁵ „Stary dzwon” ocalały w trakcie dwukrotnego rabunku dzwonów kościelnych na cele wojenne w 1917 i 1943 roku, odlany został w 1536 roku o czym świadczy umieszczona w górnej części płaszcza dzwonu, wykonana kapitałą humanistyczną, inskrypcja. Dzwon ten w przeszłości wielokrotnie pękał w związku z czym poddawany był liczny naprawom.

²⁶ Późniejsze dopiski poczynione ręką ks. Kłoska.

²⁷ Prawdopodobnie dotyczy nieistniejącej kaplicy św. Krzyża na Ślęzkowym czyli na dawnym pograniczu pomiędzy Lubszą i Psarami. Kaplicę wspomina: Knie J. G.: *Alphabetisch-Statistisch-Topographische Uebersicht*. Breslau 1830.

²⁸ Dawne pokrycie gontem muru kościelnego zlikwidowano w 1933 roku. Staraniem ks. Osiewacza w miejsce gontu wykonano cementowe wylewki. Zabytkowe, kamienne fragmenty muru w górnych jego partiach otynkowano.

²⁹ Budynek bramny zbudowany został w 1702 roku, o czym świadczy zachowana na belce stropowej wnętrza inskrypcja: „IHS A(nn)o D(omi)ni 1702”. Budynek wzniesiony na planie kwadratu, kryty gontem. Oryginalne, dwuskrzydłowe drzwi - wrota, usunięto w końcu lat 60-tych. W końcu lat 60-tych wymiany gontu dokonała firma z Lachowic koło Suchej Beskidzkiej, ta sama, która w tym samym czasie wymieniła gont na plebani.

³⁰ Wejście północne, prowadzące w kierunku Babienicy, Kamienicy, Kamięńskich Młynów i Psar zburzone zostało w trakcie budowy „nowego kościoła” w 1930 roku. Wtedy to dokonano przesunięcia terenu kościelnego na tak zwany przyszkolny plac turniejowy oraz drogę wiejską.

In der Kirche befinden sich

4 Altare, namlich das große Altar S(ancti) Jacobi Majoris Apostoli,³¹ wobey Indulgentiae perpetuae pro ipso Festo ut Patroni Ecclesiae³²; die ubrigen 3 seiten Altare: der Mutter Gottes, S(ancti) Adalberti, bey welchem ebenfals cum Indulgentiae Perpetua pro ipsius Ecclesiae Festo und das H(eilige) Antonii von Padua, sind so wie das große Altar von Antiquer Arbeith, vergoldet auch nach Moglichkeit ausgeziert, und rein, Das Altar der Mutter Gottes und das Altar S(ancti) Adalberti brauchen einigen Reparatur, uneachtet selbe a.c. so viel als möglich war, befestiget worden. Samtliche 4 Altare sind mit den nothigen Reinen und Reliquien versehen. *Dominica dedicationis Ecclesiae (pri)ma post Nativitatem B(eatae) Virginis Mariae.* Eine alte Orgel, die einer nothwendigen Reparatur bedarf, stats auf dem Chore Eine Canzel Ordinäre Arbeits.³³ Ein Leuchtstuhl, und ein Taufstuhl das gleichen. Zwey Herschaftliche Bänke in Presbyterio, und 18 Gemeinen Bänke sind gut. 14 stuck kleinere, und eine Große fahne [*Neu eingescheft 1809. Item Eine Todten Fahne von Simon Nowok aus Elguth 1803. Die grosse Fahne ist von seite neu eingescheft 1809, mit dem Bildern s(ancti)*

³¹ Stary ołtarz został rozebrany w 1884 roku. Kilkanaście zabytkowych rzeźb uległo zniszczeniu po ich wystawieniu na podwórze plebańskie w trakcie remontu plebani w latach 60-tych. W odpust św. Jakuba 1884 roku poświęcono nowy wielki ołtarz, dedykowany patronowi kościoła - św. Jakubowi Starszemu. Zbudowany został przez artystę Andruscha z Głubczyc. Polichromowanie zewnętrznych detali wykonane zostało przez artystę (stafirera) Hessego. Drewniana rzeźba św. Jakuba zrobiona została przez snycerza Purgera w Tyrolu. Rzeźbę pokrył polichromią wspomniany wcześniej stafirer Hesse z Głubczyc. Całkowite koszty wyniosły 1200 marek. Pierwsze nabożeństwo przy nowym ołtarzu odprawił ksiądz proboszcz Kruppa z Woźnik w dzień odpustu św. Jakuba.

Ołtarz ten, stojący w zakrystii i przez wiele lat nieużywany do celów religijnych, z polecenia ks. Dziadko rozebrano i spalono około 1988 roku. Rzeźba św. Jakuba ocalała i staraniem ks. Lucjana Kolorza umieszczona została w oszklonej witrynie, na zewnętrznej ścianie „starej plebani”, przy wejściu do „Klubu Świętego Jakuba” w Lubszy.

³² Odpust św. Jakuba Starszego Apostoła zwyczajowo obchodzi się w Lubszy 25 lipca lub w pierwszą niedzielę po tym dniu jeżeli przypada w inny dzień tygodnia.

³³ Wiersz wykreślony w późniejszym czasie przez ks. Kłoska z dopiskiem: „Für neue Orgel hat die Kirch Gemeinde 300 rth Courant auf das neue Chor aufstellen lassendurch Joseph Weig Orgelbauer in Peiskretscham 1820. Auch ist in diesem [...] das Presbyterium mit Sandstein ausgeplasters worden.”

Floriani et Cayetani]³⁴. 2 Große Crucifixe, und 4 kleinern auf die Altären. Ein Baldachin zur *Procesion* [neu von seidenen [...] *eingeschafft* 1809]³⁵ Eine Anzahl Alter Bilder, worunter den Kreutz Weg der vorzuglichte 1784 eingeführt. 10 st. mit silber stafirte holzerne Altarleuchter; 6 stuck rothe holzerne Altar Leuchter; 6 stuck schwarze holzerne Leuchter; 5 stuck Messingene Lampen; 4 stuck groß, und 2 kleine Messingene, item 2 stuck kleine Zinnerne Leuchter.

An Kostbarkeiten

Eine [alte silberne, auch schon sehe deflickte Monstranz, mit einem Kupfernem Pede]³⁶ [*Ist cassirt, und eine neue Monstrantz eingeschafft von Metal gut vergoldet und versielbert 1815 und [...] so mit futorial 90 rth [...]* in *Rattibor*.]³⁷ 3 stuck Kelche, scheiern ganz von Sielber zu seyn, und gut vergoldet. Ein Ciborium mit deckel, schein von Sylber zu seyn, und vergoldet. Ein Gefaß zu denen Kranzen, schient eben von Sylber zu seyn und vergoldet. 4 Stuck Geschein zu dene H(eiligen) Oehlen, nahmlisch 3 stuck beysammen, Ein stuck in separato von Sielber. 2 stuck Kleinen Vota, und der Schein und den Kopf des Santi Jacobi scheren aber von Sylber zu seyn. Ein Mesingenes versylbertes, und vergoldetes Pacificale.[*Das Pacifical neu gemacht 1815 a 4 rth cour.*]³⁸ [*Altes Gold und Sielber muste auf Allchosten Koniglich Preusische Befell in Beuthen mit Konigl. Stempel gestempelt worden. Den 23 November 1809 gratis.*]³⁹ Ein Messingenes Rauchfaß. Ein Messingenes Pacificale. Eine Kupferne Tauf Schuffel. Ein Kupferner Weychwasser Kessel. 3 gar ziererne Meß Kondel mit dazu gehorige tellern. Ein gar neue zinerne Meß Kandel ohne Teller, die Parochus Klossek eigescheft anno 1802. Eine weis Blechene Laterne zum Kranken. Ein weis blechern Waschbanke in der Sacristey. 6 stuck Ministranten Glockel wo von Eins bey der Sacristey sangt.

An Cassel, Ornaten oder

8 Stuck Weiße Ornate noch gut; 4 Stuck Rothe Ornaten noch gut; 2 Stuck Grüne Ornaten noch gut; 3 Stuck Blaue Ornaten noch gut; 2 Stuck

³⁴ Późniejsze dopiski ks. Kłoska.

³⁵ Jak wyżej.

³⁶ Fragment wykreślony po 1815 roku.

³⁷ Późniejszy dopisek poczyniony (po 1815 roku) ręką ks. Kłoska.

³⁸ Późniejszy, mało czytelny dopisek.

³⁹ Dopisek na marginesie karty poczyniony przez ks. Kłoska.

Schwarzen Ornaten noch gut; 2 Alten Weiße Pluviale oder Vesper Mantel. [1 ganz neu angeschafft 1816]⁴⁰ Ein Schwarzes ditto. Zu diesen Meßgewanden sind blos 10 Stuck Kelchtuchen vorhanden, die nöthigen Stola. Noch hat die Kirche eine neue so genante Kranken Burse mit Stola.

An Wasche

- 5 St(ück) alte Alben. Eine neue Albe mit breiten Filen [Spitzen befast] von Simon Nowok aus Elguth 1803.
- 6 St(ück) Humerale.
- 22 St(ück) Alte Altar Tücher, worunter 3 St(ück) neue a praetas Eingeschaft. Item sind Simon Nowok 1803. Ditto Zwey St(ück) Mit Spitzen besetzt wie Maria Pietruschka aus Elguth 1805. Ditto Eines von Catharina Cięgon. Den 8 May 1808 breiten Apolonia Hanulok aus Babinitz zwey Altar tüche mit Spitzen besagt der Kirche geschenkt. Item sind der gleiche von Sophia Rzezniczek aus Zawodzie 1809.
- 11 St(ück) kleine Altar Tücher, in die Mitte des Altars zugebrauchen.
- 13 St(ück) alte Handtücher.
- 15 St(ück) Corporale, worunter zwey Stück neue a(n)no praet: eingeschaft.
- 20 St(ück) altesogenante Purificatoria, worunter 4 St(ück) neue a praet: eingeschaft.
- Ein Sch[wefel]gelbes Velum humerale pro deport: SS. Sacram:
- Ein florenes Velum zum [..erdeck] der Monstranz.
- Zwey blaue mit rothem Kragen, 2 Schwarzen Ministranten Rocke mit 4 [hemden] samten (*Parochus Klossek a praet: eingeschaft.*)
- Zwey blaue Rocke mit rothen Kragen, nebst [L]ohrhemden für die Kirchwäter, zwey dergleichen, und zwey Schran[g]le Ministranten Rocken mit 4 [L]ohrhemde hat P(arochus) Klossek a praet: eingeschaft.

An Buchern, die zur Kirche gehören

4 Stuck Meßbüchern, worunter 2 de Requiem; 2 Stuck Agenden, Eine Cracauer und Eine Breslauer Edition, letzten eingeschaft anno 1801; Eine altes beschädigtes Evangelien Buch; Ein Kirchen Berechnung Buch der Kirchwaterin der Sacristey. Ein gleiches auf dem Pfarhofe, Ein Inventarien, Ein Currende, Ein Trauung Buch, 2 Communicanten, 2 Tauf, und 2 Begrabniß Bücher.

⁴⁰ Późniejszy dopisek.

An Vermögen hat die Kirche beym Schlusse der Berechnung Ultima Decembris 1802.

Einen Landschaftlichen Pfandbrief von 50 rth. Sub Nr 27 auf die Guter Glinitz in Lublinitzer Creise. An baarem Bestande 5 rth 14 sgr 3 pf. Folglich in Summa 55 rth 14 sgr 3 pf.

Einnahme der Pfarr= Kirche zu Lubschau a (Pri)ma Aprilis 1801 bis Ultima Decembris ejusdem Anni

Titulus I.

Das Vermögen den Kirche bestand da es die Executorie das Pfarrers Johann Keller Ultima Marty dem jetzigen Pfarrer Anton Klossek in seine Hände überlieferte baar in Einem:

Friedrichsdour 5 rth 20 sgr; In schweren Courant 20 rth; In Sylber Stücken, so genannt, das ist in ganzbahren Münze 20 rth; Item in besonderer Abtheilung Münze 3 rth 20 sgr 11½. Summa 59 rth 10 sgr 11½

Titulus II

Die Einnahme der Kirche:

Eben das ganze Vermögen der Kirche, wie eben in baaren Bestande 59 rth 10 sgr 11½ pf

Die Fixirte Einnahme:

Da der Neue Pfarrer Anton Klossek so gleich nach der Übernahmen dewn Iten April 1801 auf Einen Ladschaftlichen Pfandbrief 50 Rth ausgelegt hat, wie in der Ausgabe ausführlicher bemerkt wird, folglich eingekom(m)enen Interessen per 9 Mohnathe 1 rth 15 sgr. Summa der Fixirten Einnahmen: 1 rth 15 sgr

Die Zufällige Einnahmen:

Aus dem Klingebrütel a Ima Aprilis 1801 bis Ultima Decembris ejusdem Anni 8 rth 27 sgr ½ pf. Von Ausbauten, Begräbnuß= Stellen, und von denen Wachskürzen bey Exequien 10 rth 18 sgr. Summa der Zufälligen Einnahmen 19 rth 15 sgr ½ pf.

Summa der ganzen so wohl fixirten, als Zufälligen Einnahmen 21 rth ½ sgr.

Recapitulatio:

An baarem Bastande 59 rth 10 sgr 11 ½ pf

An fixirten Einnahme 1 rth 15 sgr

An Zufalligen Einnahme ... 19 rth 15 sgr ½ pf

Summa 80 rth 11 sgr

Da Oben benannte 50 rth auf Einem Landschafts= Pfandbriefe haften, so sind selbe auch sicher elocirt, und der baare Bestand wäre 30 rth 11 sgr.

Inventarium der Pfarrthey in Lubschau

1. Zu der Lubschauer Pfarr= Kirche sind nachstechende Dörfern eingepfarrte Lubschau, Babienitz, Camienitz, Psaar, Kutschau, Stahlhammer, Zawodzie, Ludwigsthal, Collonie Schoenhoff, und Erdmannsheim Lubschauer Herrschafts, dann die Gemeinde Elguth Wosniker Herrschaft. Alle die Dorfer mit ihren Pustkowen.

2. In Lubschau bey der Pfarr= Kirche ist die Pfarrtheiliche Wohnung, Sitz, und Stellen, wie auch die Sammtlichen Wiedmuths= Aecker.

3. Die pfarrtheiliche Wohnung ist [zwar] gemauert, aber auserst schlecht und baufällig, się bestels aus einem kleinem Stübschen, einer Gesinde Stube und Kam(m)er, in der Gesinde Stube wohnt der Pfarrer.

4. Der Kuh undPfandeStahl, letzterer verdient kom(m)en den Nahmen, stehen unter einem dache von holz und ganz baufällig.

5. Der Ochsen Stahlwar von Holz,und so schlechts, daß er [bereiths] a pract. Von selbst eingefallen ist, so gleich baute der zeitherige Pfarrer Klossek einem andern, und zwar einen gemauerten Ochsen Stahl, nebst Wagen Schopfen auf, die ihm eigener Kosten Auslage mit der translocation das Schiadbodens, seiner Badachung, und innerlicher Einrichtung auf 87 rth 13 sgr 4 pf, gemacht haben.

6. Sieben eingefallene alte Stahlchen, nebst einer ausgezim(m)erten verfallenen Cartofel Grube hat der Pfarrer Klossek in 3 Huner Stahlchen unter ein Obdach zusam(m)en gebracht, und für die Cartofel Grube unter dem Schiedboden, der jetzt im Pfarrhofe stahl, einen Keller mit Stein ausgemauert.

7. Noch stehen 4. Austenst baufällige schwarz Viehstahlchen da.

8 Zur Zeit der Übernahme der Pfarrthey waren zwey Scheunen von Holz, ohne Schwellen, und fast ohne Obdach ganz baufällig. Anno praeterilo 1802 gebäude Hochwohlgebohrne der Herr Patronus Herr Cam(m)erher von Johnston des ganze nöthige bau materiale gratis dazu, die Eingepfarten bestritten nach Repartition die Geld Auslage, und Zufuhr, und es sind bereiths wieder, nachdem die alten weggerissen worden, zerey neue Scheuern von zwey können, 4 [L]ausen, unter einem dache in aufgemauerten feulern, nit einem Schindel dache belegt, ausgeführ worden diese Scheuern sind in plens fertig.

9. Gleich bey der pfarrtheilichen Wohnung befindet sich in der Fronte [ein] schouer Obst Garten von Birnen und Aepfel, etwas Sauer Kirschen, sehr wenig Flaumen, gefropfte Kirschen, und andern Sorten guten Obstes, hat der jetzigePfarrer Klossek über 1 Schock Bäume mitgebracht, welche diesen Garten mit den Zeit noch mehr [veredeln ?] sollen. Die [Umzäumung] des Gartens ist von Zaumstöckchen, äußerst schlacht, und baufällig.

10. Die Widmuths Aecker bey der Pfarrthey in Lubschau sind [vermassen], auch der Herrschaftliche Carthe in sinsigen Schlosse, und aus dem Vermessungs Register sorgfällig abcopirt, się auf der folgende seite zu sehen.

11. Dem frühjahr des Jahres 1803 würde der Bau einen Pfartheilicher Wohnung durch den Pfarrer Klossek vorgenommen, es gelang ihm solche bis unter das doch zu bringen, wo [denn im] künftigen Jahre dieser Bau weiter [...] worden, es ging scheren mit dauer eingepfarten, die besonders mit den Zahlung ihres dritten Theoles nicht darann wolten, so daßder Pfarrer erst den 4 November 1804 mit Noth in die Wohnung einziehen konnte. In dieser Wohnung befinden sich 6 stuben eine [...] Cam(m)er Gewölbe, und zwey Keller, [dachm] der Keller unter dem Schiedboden cassirt worden, und dafür [gemauerte] [...] Stelle aufgebaut, so wie die [...] gerade der Wagen Remise in hintergrunde der Pfarrthey auch der Pfarrer Klossek bauen ließ. Die Alte= Wohnung ist zum Pfande, und Küh Stalle eingerichtet, wie nun zu sehen. 1806 ist die ganz Hoff neu creirt.

(ein neues Stacheten [zaum] mit gemauerten Pfeulern an der Strasse um das Hauß [ohm] Pfeuler, so sind oben im dorfe 4. Gemauerte Capellen, und [...] Babinitz und Camienitz Eine auf [gese..] worden.

Anno 1807 wurde [...], gebaut, [..uster] der Garten [Zaum], von der Strasse ein Blanken, und [weiter...] von Lebendingen [...], der Garten ist jezt zwey mahl so groß. Die Baume konnten nicht alle fort kom(m)en, weil die [] zu groß war.

In diesem Jahre ist auch Franzusische Ein quartierung in Lubschau gewesen, bey mir war ein feldwebel Monsieur Roi, Ein Quartiermeister Monsi Prinz, und ihr bedienten Johann Conrad.

12. 1809 Hat Parochus Anton Klossek einen neuen Brunn in Pfarrhofe auf sein Kosten machen lassen.)⁴¹

Die Pfarr Widmuth zu Lubschau

- Nr und Lit. nach der Karte: 34. Hauß und Garten nebst dem Acker dabey zwischen Babienitzer Wege, der Psarar Bayerowe, Błazek Opuchlik, und dem Juden Koppel. 56 Morgen 99 Ruthen. Hof bau Stahlen und Garten 2 morgen 87 ruthen, Acker 54 morgen 12 ruthen. [exclusive das Kirchhofes. Bey diesem Acker hat Parochus – Klossek Ein mit Streichern [berechsamen] Kein von 15 bethen breit, und 6 Gewende lang roden lassen 1803.]
- Nr 177. Der Acker am Camienitzen Wege hinter dem Organisten Acker situirt, [fählt] 8 morg. 88 ruth.
- Nr 177. Der Wiese [dichl] dabey am Viehtriebe belegen, und am Wege 13 morg. 161 ruth. [Um jene Wiese von beyden Seiten hat Parochus Klossek einen Graben machen lassen a(nn)o 1802]
- Nr 160. Der Acker vom Camienitzer Wege bis an die Camienitzer Grenze zwischen Błazek Sczech und Jendra Woytzik 23 morg. 110 ruth. Acker 21 morgen 130 ruthen Wiese 1 morg 160 ruthen. [Siedzące genannt, hir ist berichts neue feldwiese zu Ackern gemacht a(nn)o 1802]
- Nr 177. Der Acker von der Huttung bis an die Elguther Grenzen [...] dem Wirtriebe zwischen Anton Mathusik, gegenwartig Gawlik und Simon Meisner belegen 30 morg. 124 ruth. Acker 28 morgen 74 ruthen, Wiese 2 morgen 50 ruthen [Dłuznie genannt. Diese Wiese hat Parochus Klossek bereiths urbar gemacht 1802]
- Nr 125. Die Przymiarke an dem Camienitzer Grenze zwischen dem Herschaftlichen Graben, und dem Bauer Anton Mathusik, jetzt Gawlik 6 morg. 126 ruth. [1 morgen 16 ruthen brachwiese gelassen. Auch diese trocken Wiese hat Parochus Klossek zu Acker gemacht 1802]

⁴¹ Późniejszy dopisek.

- Nr 132. Die zweite Przemiarka zwischen Kuba Woitzik und Anton Mathusik 4 morg. 60 ruth. *[Beide Przemiarken liegen jetzt bey sammen Parochus A. Klossek. Hat die kleinene mit Wawrzin Sczech gegen Eine großem mit herschafftlichen [...] Concesion [...] 1808 nahmlieh 9 morgen 22 Ruthen erhalten.]*
- Nr 260. Die Wiese hinterm Malchrzikischem freyGute am Woschniker Wege, der Woschniker Grenze, und Lubschauer Walde 6 morg. 61 ruth. *[Um diese Wiese hat Parochus Anton Klossek [...] einen Graben ziehen lassen, der halbe vom herschafftlichen Walde begrenzt, auch ist ein Graben bis in die[...] der Wiese, so weit es nothig war geschlagen worden der [...] wogen und kostet der Pfarrer 28 rth 26 sgr. 1808]*

Summa 146 morgen 79 ruthen: Hof, bau Stallen und garten 2 morgen 97 ruthen, Acker 119 morgen 130 ruthen, Wiese 24 morgen 72 ruthen.

Der Organist zu Lubschau dessen Hauß, Hof und Garten bey der Kirche 3 morgen 3 ruthen

Der Graben um die Wiese, und samliche feld keine, die auf 6 bethe in die Bracte mit Strauchern [...] waren kostet dem Pfarrer Klossek über 90 rth pro melioratione Beneficii.

Continuatio des Pfartheylichen Inventarii

An Vieh= Bestande

- 1). Ein par ArbeithPferde oder dafür – 36 rth;
- 2). 3 St(ück) Nutzbahre Kühe p(er) 10 Rth – 30 rth;
- 3). 2 Mit Linnen besetzte Stöcke p(er) 1 rth – 2 rth;
- 4). Setzel der Pfarrer Anton Klossek pro Augmento Inventory an, Zwey St(ück) Arbeith oder Zugochsen – 24 rth;
- 5). Auch noch eine Zucht [R]ange, oder Mutter Schrein, oder dafür - 2 rth;
- 6). Bleiben alle unbesetzte [L]innene Stöcke bey der Pfarrthey.

An Getreüde

- 1). 3 Schefel Gerste Breslauer Maaß, oder dafür - 3 rth;
- 2). 3 Schefel Haber Breslauer Maaß oder dafür - 2 rth;
- 3). 3 Schefel Kohn Breslauer Maaß setzet pro Augmento Inventory der Pfarrer Klosek zu, oder – 3 rth;
- 4). 1 Breslauer Viertel Erbsen, damit doch von jeder Sorte Successori [atires] bleibe, oder – 15 sgr.

An Wirtschafts= Geräte

- 1). Einen mit Eyßen beschlagenen holz oder Wirtschafts Wagen mit ein par neü Lautern -m 8 rth.
- 2). Einen Acker Pflug mit Eyßen – 1 rth.
- 3). Ein par Eggen mit Eyßernen Einken - 24 sgr
- 4). Einen Ruhrhacken mit Eyßen – 15 sgr
- 5). Eine Holz= A[.]t – 20 sgr
- 6). Ein Siede Masser nebst Siedelade - 24 sgr

Summa 114 rth 8 sgr.

7. *Eiserne Plattem auf dem Kamine in der Gesinde Stube, bei der Wirthin, aus dem Kuchel[.de] und unter denen zwey Offen in beyde Stuben des Pfarrers sind inwentarisch.*

8. H[ier] setzel noch der Pfarrherr Anton Klossek, der so viel bey diesem pfarrtheillichem Beneficio vorgenohman, und aus gefuhrt hat (zum Andenken seiner unschuldigen Liebfaberey) Sechs paar taben zu, als Inventarisch in perpetuum bey der Pfarrthey in Lubschau, [...] die [...] und sorten hatte. Successori müssen also jedes mahl diese 6 zwar komnten übergaben werden, [...] dafurein Gelde - 3 rth.

Auch ist des Pfarrers Anton Klossek sein ganzen Vieh bestand Pferde, Kühe, Ochsen [Kühe scharz ...] geworden.

Anno 1816 den 20 und 21 September confirmirte des [...] in sinsigen Gegen loco Lublinitz Breslauische General Vicar und Bischof [...] Emmanuel von Schymonsky.⁴²

Gerechtsame der Pfarrthey in Lubschau

1. Der Pfarrer bearbeitet seine Widmuths Aecker, und hat Usom Fructuum für sich allein. Die Eingepfarrten aus dem Dorfe Lubschau geben dem Pfarrer an Decimation jährlich in [...] jeder ganzen Bauer Zwey Tarnowitzer Wiertel Kohn, und eben so viel Haber. Die Halbhübner entruhten solches von der solste. Dermahlen sindalle Stellen besagt bis aus eine Halbhübner Stelle, die als Wüstung betrachtet, das Dominium, welches Uhum Tractuum genießt, nach denen Landes= Gesetzen, zu vertreten hat. Das Malchrzikische ganze Bauer Gut will keine Decimation praestiren, und ist dashalb mit die Pfarrer in Processe es kom(m)t auch die [Richterliche] entscheidung an.

⁴² Późniejszy dopisek.

Nach dem Original Aufzuge auf dem Steuer Catastro dedit Lublinitz d(en) 26 Juny 1801 ist die Gemeinde Lubschau schuldig folgendes an Decimation dem Parocho loci abzuführen.

29 Schefel Kohn Breslauer Maaß

29 Schefel Haber Breslauer Maaß

2. Der Kretscham in Lubschau bezahlt jährlich dem Parocho loci an Decimation von dem Acker Niewa genannt 20 sgr
3. Die ubrigen Gemeinden laut Catastro als:

Babienitz 4 Schefel 4 Matzen Kohn Breslauer Maaß in Auschlag a 16 sgr. – 2 rth 20 sgr.

Camienitz 1 Schefel 8 Matzen Kohn Breslauer Maaß in Auschlag a 16 sgr. – 1 rth.

Psaar 3 Schefel 8 Matzen Kohn in Auschlag a 16 sgr – 2 rth – 8 sgr

Item 3 Schefel 8 Matzen Haber an Auschlag a 12 sgr = 1 rth 18 sgr.

Elguth ist in diesem Steueramtliche Auszuge nicht mit benannt worden.

Diese Dörfer bezahlen aber jene Decimation an dem Pfarrer seith langer undencklicher Observanz, und nach denen alten Inventarii jährlich Term(ino) S(anct) Martini, wie die Lubschauer auf folgende Amts:

No 1. In Babinitz gibt den ganzen Bauer 4 sgr der Halbbauer 2 sgr der Gärtner 1 sgr gegenwärtigt überbringt der Scholze dem Pfarrer in Sum(m)a 1 rth 20 sgr

No 2. In Camienitz ist die Repartition des gleiches, un der Scholze übergiebt dermahlen 2 rth 22 sgr.[*Die Kaminitzer Gemeinde zahlt an baurer Decimation nicht 2 rth 22 sgr sondern schreibe: Zwei Reichthaler Ein und Zwanzig Silber groschen Courant und 6 pf.*]⁴³

No 3. In Psaar eben noch dieser Repartition übergibt der Scholze – 2 rth 2 sgr

No 4. In Elguth gibt jeder Acker Bauer 1 sgr jeder Gärtner 8 pf solgleich gegenwärtig in Sum(m)a bringt der Scholze – 1 rth 6 sgr

Laut altem Inventario soll der Hoff in Elguth jährlich abführen Parocho loci - 8 sgr.

4. So hat auch Parochus loci an Manipular Decem in Babinitz, Camienitz, Psaar, Elguth und iren Säm(m)tlichen Pustkowen, Kutschau, Zawodzie, Mokrus, Sosnitz, Camienitz Młyny, Pakulen und Dubiele, von jedem ganzen Bauer 8 Gebund von Halbhübnern 4 Gebund, von Gärtner Zwey Gebund ungedachten geschritten [...] jährlich nach der Erndte zu bekom(m)en, die Su(m)ma last sich nicht bestim(m)en, wil mancher

⁴³ Późniejszy przypisek.

muse, mancher auch weniger gibt, jedoch gegen 10 Schock. Der Pfarrer muß Solches mit eigener Gelegenheit abholen; und der Organist ebenfals, dem sein drittel jeder Wirth gleich su[w]eith, und gibt.

5. Anbay sollen die Eingepfarrten aus allen Dorfern, und Ortschaften dem Parochie jährlich den so genannten S(anct) Peter, oder [...] zur Zeit der Ansterlichen Leichte abführen, und [...] jeder Wirth mit 1 sgr jede Wirthin mit 6 pf so eben die Knechte, und Mägde, jedoch last sich auch ser die sum(m)a nicht genau bestim(m)en, da viele wegen das [...alzunahen] Czenstochau extravagiren.
6. Der Pfarrer hat an Weynachten freuen Umgang [...] allen Ortsschaften der Parochie, wo ihm nach alter Obserwanz jeder Bauer, und halbhübner Ein Leib [Brod], Eine Schuffel Graupe, Eine Schuffel Erbsen, und eine Brathwurst, oder für [...] 1 sgr darraucht, auch Eine Matze Haber Groß Maaß, wenn er welchen hat, der Gärtner gibt 1 sgr, und etwas Haben, die F(rei) Gärtner p(er) 2 sgr.
Der Organist bekom(m)t sein Neujahr im Gelde von jedem Wirthe gleich, von dem übrigen aber bekom(m)t derselbe von dem Pfarrer noch geschעהener Samlung das drittel, außer vom Haber nichts.
7. Nun hat der Pfarrer Kłossek mit Einewilligung der Eingepfarrten auch Gebrauch eingeführt, daßselbe an hohen feuertagen ofen ermahung nach Belieben zum Opfer gehen können, oder nicht, jeder With aber ersey Bauer oder Gärtner bezahlt bey dem Neujahrs Umgange statt Offertorium dem Parocho allein ein sgr. 6 pf.
8. Der Pfarrer hat mit Gemeinde Lubschau für sein Vieh die freüe Huttung.
9. So eben hat derselbe freue Holzung bey dem Dominio Lubschau, als von seinem Herrn Patrono und Collatore Beneficii noch langer Observanz das ist das freüe, unentgeltliche Brenn oder Beheutzung Holz zu seinem Bedarf.
10. Wie auch das nothige, taugliche, und erdentliche Gesinde nach alten Herkommen von Dominio loci. Ein Großknecht, Ein Mittel Knecht, Eine

Pferde Jungen, zwey Mägde, und ein sietē Mädel⁴⁴. [*Aetis praemissis commendo me piae Memoriae succesiatis A(nton) Klosek*]

Organist und Schule

1. Das Wohnhaus des Organisten ist ganz gemauert, und ungeachtet a.c. ein neues dach darauch gedeckt worden, bedarf dasselbe [anno]h einigen Wand Reparaturen.
2. Das Schulhaus in Lubschau ist für sich gebaut von Holz, und so noch in Mittelmäßigen Zustande, sonst hat der Organist bey seiner Wohnung als Organist eine Kammer, und ein Scheuer können unter einem dache mit seiner [Beha]ustung; Auch ein Wiehstalchen. [*Dieses Schulhaus ist Cassirt 1820 und Ein neue Schulstube gemauert bey der Organisten Wohnung angebaut aber anno 1820. Anno 1811 ist der bau [erlendet] der Organist auch eine gemauerte Scheuer erhielt*]
3. Sein Garten, Hauß, Hof und Acker sind warmesten und bereicht gleich nachdem pfarrtheylichen benannt.
4. Sonst hat derselbe von der Kirche als Organist jährlich der Solario 5 rth 10 sgr – zu Kirchweg den freuen Ummgang in denen Dörfern der Parochie. In Lubschau für sich alleine die Wetter= Garbe, von jedem ganzen Bauer 4 Gebund, von Halbbauer 2 Gebund, und vom Gärtner Nichts Gebund Kohn, so wie in denen übrigen Dörfern, wen er mit dem Pfarrer die Decimam manipulare einsammelt. Bey Accidenzien das drittel nach Taxa Stolae. Als Schulmeister konnt darauf an mal er für Einen Contract mit den Gemeinde schließt. [*Anno 1811 daß dem Organisten eine neue Schulsbube bey seiner Wohnung, und eine Separate Scheuer aufgemauert worden, das Alte holzerne Schulhaus wurde verkauft, das Geld zum bau [vorwendet] das ubrige bezahlte die Kirchgemeinde, und der Pfarrer Anton Klosek gab 10 Rth. Da zu. Die schule ist in Ordnung. Das Neue Schulhaus ist aufgebaut 1823.*]

Anton Klosek parochus⁴⁵

xxx **Johann Neumann**

xxx **Johann Słezok**

⁴⁴ W drugim egzemplarzu: *ein wirthin*.

⁴⁵ W drugim egzemplarzu jako „Pfarrer“.

Kirchen Vorsteher

Daß Vorstehendes seine Rustigkeit Bescheinige hiermit. So geschehen
Lubschau den 16 ten May 1803

Hanß Sebastian Rudolph von Jonston

(pieczęć lakowa)

Praesens Inventarium a Patrono Eccl(esi)ae confirmatum, coram Officio
Decanali Bythom productum in omnibus et singulis punctis pro
irrevocabiliter vero reperi.

Bartolomaeus Włodarski

Dec(anus) Bythom(iensis) Curatus Kamien(ensis)

(pieczęć lakowa)

